

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžf/89/2013
Identifikačné číslo spisu:	2012200031
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:2012200031.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členiek senátu JUDr. Petry Příbelskej, PhD. a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci žalobcu ASTER PLUS spol. s r.o., so sídlom v Dunajskej Strede, Muzejná 2, zastúpeného JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátom so sídlom v Šali, Jarmočná 2264/3, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, (predtým Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky) so sídlom v Banskej Bystrici, Lazovná 63, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 25. novembra 2011, č. 10199/2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 16. mája 2013, č.k. 14S/4/2012-36, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 16. mája 2013, č.k. 14S/4/2012-36, m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného z 25. novembra 2011, č. 10199/2009, z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov súdneho konania vo výške 136 € k rukám jeho právneho zástupcu, do troch dní.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 16. mája 2013, č.k. 14S/4/2012-36, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného z 25. novembra 2011, č. 10199/2009. Napadnutým rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Colného úradu Trnava (ďalej len „colný úrad“) z 19. januára 2009, č. 1857/2009-5831, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 10 829,51 € za to, že ako daňový subjekt nepodal daňové priznane na spotrebnú daň z minerálneho oleja za zdaňovacie obdobie 8.júna 2006 v lehote určenej správcom dane, ktorým je colný úrad.

Krajský súd sa zaoberal žalobnými námietkami, ktoré vyhodnotil ako nedôvodné z nasledujúcich dôvodov.

K námietke, že prvostupňové rozhodnutie neobsahuje, v rozpore s § 30 ods. 2 písm. c/ zákona č. 511/1991 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZSDP“) daňové identifikačné číslo žalobu, krajský súd uviedol, že žalobca bol ako daňový subjekt v rozhodnutí riadne špecifikovaný a namietaná skutočnosť nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Vo vzťahu k žalobcom tvrdenej neprimeranosti 10 dňovej lehoty určenej colným úradom na dodatočné podanie daňového priznania s ohľadom na to, že výzva bola žalobcovi doručená v čase Vianočných sviatkov, 28. decembra 2008, mal krajský súd za to, že lehota bola nielen primeraná, ale aj reálne umožňovala žalobcovi daňové priznanie riadne podať.

Pokiaľ sa žalobca odvolával na § 29 ZSDP, ktorý umožňuje správcovi dane určiť daň podľa pomôcok, krajský súd uviedol, že predmetom tunajšieho konania nie je rozhodnutie o vyrubení dane, ale rozhodnutie o uložení pokuty za nepodanie daňového priznania.

Ak žalobca namietal nesprávnosť postupu colného úradu a žalovaného vo vzťahu k žiadosti jeho zvoleného právneho zástupcu o predĺženie lehoty na podanie daňového priznania, krajský súd uviedol, že výzva bola riadne a správne doručovaná priamo žalobcovi, ktorý v čase jej odoslania colným úradom nepreukázal zastúpenie advokátom, pričom tomuto neplynula samostatná lehota.

Krajský súd vyhodnotil ako účelový krok zo strany žalobcu, keď v konaní pred colným úradom navrhol vykonať dôkazy výsluchom svedkov - JUDr. Z. A., správcu konkurznej podstaty Poľnohospodárskeho družstva Tomášikovo - Vozokany v konkurze, ohľadom obsahu kúpnej zmluvy, ktorou žalobca nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam a hnuťelným veciam tvoriacich areál pôvodne PD Tomášikovo - Vozokany, pričom sám žalobca nepredložil žiaden relevantný dôkaz preukazujúci spôsob nadobudnutia nádrží s minerálnym olejom. Celkovo mal krajský súd za to, že colný úrad, ako aj žalovaný nevykonanie navrhovaných dôkazov riadne zdôvodnili.

Tvrdenie žalobcu, že minerálny olej nachádzajúci sa v areáli pôvodne PD Tomášikovo - Vozokany, v súčasnosti vo vlastníctve žalobcu, mu nepatrí, pretože žiadna činnosť súvisiaca s minerálnymi olejmi nie je predmetom jeho podnikania, mal krajský súd za irelevantné, pretože žalobca nepredložil žiaden dôkaz o pôvode minerálneho oleja, resp. o tom, že nádrže, v ktorých bol uskladnený neboli predmetom kúpnej zmluvy, ktorou nadobudol areál pôvodne PD Tomášikovo - Vozokany.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

II.

V zákonom ustanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) podal proti tomuto rozsudku krajského súdu odvolanie žalobca. Namietajúc vadu spočívajúcu v nesprávnom právnom posúdení a nedostatočnom zistení skutkového stavu podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., žiadal odvolaním napadnutý rozsudok zmeniť a napadnuté rozhodnutie zrušiť. Alternatívne žiadal žalobca uplatnenie právomoci súdu podľa § 250j ods. 5 O.s.p. moderáciou uloženej pokuty.

Namietal, že krajský súd v konaní nepostupoval podľa § 250j ods. 5 O.s.p., kedy nevyužil možnosť vykonať potrebné dokazovanie za účelom preskúmania rozhodnutia o uloženej sankcii, pričom žalobca aj v konaní pred súdom označil zásadné dôkazy, vykonanie ktorých mal žalobca za kľúčové pre riadne zistenie skutkového stavu. Krajský súd tieto nielenže nevykonával, ale ani neuviedol, prečo sa nimi nezaoberal. Pokiaľ krajský súd uviedol, že navrhované dôkazy mal do konania zabezpečiť sám žalobca, tento opakovane uviedol, že dôkazné prostriedky ním navrhované nemá k dispozícii, o čom informoval ako colný úrad, tak aj žalovaného a krajský súd. Zdôraznil, že skutočnosť, že nie je schopný predložiť kúpnu zmluvu a preukázať tak rozsah nadobudnutého majetku nemožno vyhodnotiť v jeho neprospech a už vôbec nie ako dôvod na odmietnutie ďalších dôkazov. Zdôraznil, že až do vykonania miestneho

zistovania 8. augusta 2006 v Hospodárskom dvore v Tomášikove o existencii minerálneho oleja v nadzemných nádržiach nevedel. Pokiaľ žalovaný nevzal do úvahy žalobcom navrhnuté dôkazy, postupoval podľa žalobcu v rozpore s § 29 ods. 2 ZSDP.

Opätovne vyslovil výhrady k postupu colného úradu a žalovaného k určeniu dodatočnej lehoty na podanie daňového priznania, kedy výzva bola v rozpore s § 17 ods. 5 ZSDP doručovaná priamo žalobcovi a nie jeho právnomu zástupcovi. Dodal, že colný úrad závažne pochybil, keď rozhodnutie o uložení pokuty (19.1.2009) vydal prv, než rozhodol o žiadosti na predĺženie lehoty na podanie daňového priznania (2.2.2009). Tieto skutočnosti, hoci ich už namietal, vyhodnotili ako žalovaný, tak ak krajský súd nesprávne ako bez vplyvu na zákonnosť dotknutých správnych rozhodnutí.

V závere svojho odvolania žalobca poukázal na možnosť, že daň z minerálnych olejov bola skorším vlastníkom areálu pôvodného PD Tomášikovo - Vozokany, riadne priznaná a zaplatená, dôkazmi o čom však žalobca nedisponuje. Touto možnosťou sa správca dane vôbec nezaoberal.

Žalobca v odvolaní tiež uviedol výhrady k postupu správcu dane vo vzťahu k určeniu výšky daňovej povinnosti postupom podľa § 42 ZSDP.

III.

Žalovaný využil svoje právo podať písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcu. Na rozdiel od žalobcu sa s rozsudkom krajského súdu v plnom rozsahu stotožnil a odvolanie žalobcu označil za právne irelevantné, keď žalobca k prípadu neuviedol žiadne nové skutočnosti, ale odvolanie zdôvodnil prakticky tými istými námietkami, aké vzniesol v podanej žalobe.

Za nesprávne a neopodstatnené, považuje žalovaný opakovane vznesené námietky žalobcu, že colný úrad vo veci konal s vadou, keď 29. decembra 2008 doručil odvolateľovi výzvu na podanie daňového priznania zn. 56692/2008-5871, ktorú nedoručoval zvolenému zástupcovi žalobcu, čím sa tento o nej mal dozvedieť oneskorene, na základe čoho podaním z 8. januára 2009 žalobca požiadal colný úrad o predĺženie stanovenej lehoty na podanie daňového priznania, keď žalobca v tejto súvislosti namieta, že napriek tomu, že colný úrad o tejto jeho žiadosti nerozhodol, už 19. januára 2009 vydal rozhodnutie zn. 1857/2009-5831 o uložení pokuty, a súčasne namieta, že v tom čase nebolo rozhodnuté o jeho žiadosti o predĺženie lehoty na podanie daňového priznania.

Rovnako za nemajúcu vplyv označil žalovaný námietku žalobcu že nie je nositeľom povinnosti podať daňové priznanie, teda ani subjektom, ktorému mala byť ukladaná pokuta. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že pokuta podľa § 42 ods. 5 písm. a/ zákona o spotrebnej dani z minerálneho oleja bola žalobcovi uložená na základe § 12 ods. 2 zákona o spotrebnej dani z minerálneho oleja, keďže žalobca nevedel preukázať pôvod alebo spôsob u neho zisteného minerálneho oleja v súlade s týmto zákonom, a to bez ohľadu na to, či nakladá alebo nakladal s minerálnym olejom ako s vlastným. Žalovaný označil dôkazy navrhnuté žalobcom týkajúcich sa tvrdenia žalobcu, že areál, v ktorom bol dotknutý minerálny olej nájdený, nadobudol v konkurznom konaní ako stojí a leží od úpadcu PD Tomášikovo - Vozokany a ktoré mali preukázať pôvod minerálneho oleja.

Žalovaný tiež poukázal na rozpor v tvrdeniach žalobcu, kedy najprv tvrdil, že minerálnom oleji v nádržiach nevedel, no neskôr, na ústnom pojednávaní konanom 16. augusta 2006 uviedol, že v poslednej dobe (sme) nádrže používalo na skladovanie opotrebovaného oleja.

Na záver žalovaný poznamenal, že odbornou expertízou, ktorej závery sú uvedené vo Výsledku odbornej expertízy - Protokole o skúške Colného laboratória CR SR zn. VOE-4019,4020/06 z 11. septembra 2006, je obsah síry v dotknutom minerálnom oleji 0,16 (% hmot.), čo predstavuje 1 600 mg/kg obsahu síry, t.j. mnohonásobne prekračuje maximálneho limitu obsahu síry podľa STN EN 590 a prílohy č. 3 vyhl. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 53/2004 Z.z., z čoho jednoznačne vyplýva, že predmetný minerálny olej (motorová nafta) nepochádza z riadnych čerpacích staníc prevádzkovaných spoločnosťami na území Slovenskej republiky, ani z členských štátov Európskej únie,

a teda v zmysle vyššie uvedeného môže pochádzať len z nelegálnych zdrojov.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je namieste priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Z predloženého spisového materiálu vrátane administratívneho spisu a podaní navrhovateľa najvyšší súd zistil, že navrhovateľ sa domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie colného úradu z 19. januára 2009 o uložení pokuty v sume 10 829,51 € podľa § 42 ods. 5 písm. a/ zákona o spotrebnej dani z minerálnych olejov za to, že žalobcovi ako daňovému subjektu vznikla 8. júna 2006 daňová povinnosť podľa § 12 ods. 2 písm. a/ zákona o spotrebnej dani z minerálnych olejov vo výške 652 500,- Sk (21 659,03 €), pretože nevedel preukázať pôvod alebo spôsob nadobudnutia minerálneho oleja nachádzajúceho sa na pozemkoch hospodárskeho dvora, ktorý je jeho prevádzkou.

Postavenie žalobcu ako daňového subjektu vyvodil správca dane - colný úrad z § 12 ods. 2 zákona o spotrebnej dani z minerálnych olejov. Z jeho dikcie vyplýva vyvrátiteľná právna domnienka zakladajúca postavenie daňového subjektu osobe, u ktorej sa minerálny olej nachádzal, ak táto osoba nevie preukázať pôvod alebo spôsob nadobudnutia minerálneho oleja v súlade s týmto zákonom, a to bez ohľadu na to, či nakladá, alebo nakladala s minerálnym olejom ako s vlastným.

Z tohto ustanovenia zároveň v prvom rade žalobcovi vyplýva povinnosť, aby preukázal iný pôvod alebo spôsob nadobudnutia minerálneho oleja nachádzajúceho sa v areáli hospodárskeho dvora - jeho prevádzky. Inak zaň daňovo zodpovedá a to bez ohľadu na to, či o ňom vedel, či je tu súvis s jeho činnosťou, alebo nie.

Hoci skutkový stav, ako je podchytený v administratívnom spise nasvedčuje správnosti výroku napadnutého rozhodnutia, pričom, dôkazy, ktoré colný úrad vo svojom rozhodnutí hodnotil (vrátane rozpornosti tvrdení žalobcu ohľadom obsahu nádrží) pokladá najvyšší súd za vykonané a vyhodnotené správne, nemôže prehliadnuť vadu v konaní predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia, pre ktorú rozhodnutie nemožno považovať za zákonné.

Aj napriek tomu, ako je uvedené vyššie, že dôkazné bremeno ohľadom pôvodu alebo spôsobu nadobudnutia minerálneho oleja leží na strane žalobcu, tento v rámci návrhu dôkazov v liste z 18. decembra 2008, popri listinách, ktoré sú v právnej a fyzickej dostupnosti žalobcu (zmluva o predaji podniku, znalecký posudok č. 73/1998 z 27. januára 1998) navrhol tiež zabezpečenie listín - účtovnej dokumentácie PD Tomášikovo - Vozokany, ktoré zaniklo výmazom 24. novembra 2005. V tomto jedinom prípade mohol povinnosť zabezpečenia dôkazu žalobca nahradiť jeho návrhom a realizáciu ponechať na správcu dane, keďže ide o listiny, ktoré sú mimo jeho právnej a fyzickej dispozície. Podmienkou vykonania tohto dôkazu je, že predmetná dokumentácia fyzicky existuje, pričom jej neexistencia v tomto prípade môže byť pripísaná na ťarchu žalobcovi.

Tým, že colný úrad túto dokumentáciu neobstaral, resp. nevyvinul snahu k jej obstaraniu, pričom vo vzťahu ku nej nemohol jej vykonanie odmietnuť s poukazom na zákonnú dôkaznú povinnosť žalobcu, a žalovaný túto vadu nezhojil v odvolacom konaní, zaťažili svoje konanie vadou, ktorá z hľadiska napadnutého rozhodnutia mohla mať vplyv na jeho zákonnosť.

Najvyšší súd tu poukazuje aj na to, že minerálny olej bol u žalobcu zistený ešte v júni 2006. Do vydania prvostupňového rozhodnutia mal rok a pol na to, aby zabezpečil, alebo sa pokúsil zabezpečiť dôkazy o tom, že daň bola priznaná a uhradená PD Tomášikovo - Vozokany, resp. dôkazy o pôvode tohto oleja, prípadne daňové priznanie podať. Trvalo mu jeden a pol roka, aby dôkazy na svoju obranu vôbec navrhol.

Postup colného úradu vo vzťahu k žiadosti žalobcu o predĺženie lehoty na podanie daňového priznania nemožno vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu mať za skutočnosť spôsobilú privodiť nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. Rozhodnutie colného úradu vydané v tu prejednávanej veci ukladá pokutu bez ohľadu podanie alebo nepodanie daňového priznania k spotrebnej dani z minerálnych olejov, pretože toto nie je súčasťou skutkovej podstaty deliktu postupovaného podľa § 42 ods. 5 písm. a/ zákona o spotrebnej dani z minerálnych olejov v príslušnom znení. Túto pokutu colný úrad ukladá právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorej vznikla daňová povinnosť podľa § 12 ods. 2 písm. a/ zákona o spotrebnej dani z minerálnych olejov. Samo podanie daňového priznania a výška priznanej, resp. skutočnej daňovej povinnosti sú, ako vyplýva zo obsahu spisov, predmetom samostatného konania, v ktorom by mali byť tiež riešené námietky žalobcu vo vzťahu k splneniu zákonných podmienok pre určenie dane správcou dane.

V tejto súvislosti však považuje najvyšší súd za potrebné uviesť, že doručovanie výzvy do rúk žalobcu a nie jeho právneho zástupcu, bolo v danom čase správne - výzva je datovaná 18. decembra 2008, pričom žalobca o udelení plnomocenstva advokátovi v daňovom konaní oznámil zásielkou danou na poštovú prepravu 22. decembra 2008. Pokiaľ teda aj prevzal výzvu osobne 28. decembra 2008 a reagoval na ňu cestou právneho zástupcu 8. januára 2009 žiadosťou o predĺženie lehoty, nemožno postupu colného úradu vytýkať nesprávny postup. Podstatou doručovania je totiž, aby sa listina dostala do dispozičnej sféry účastníka, pričom je irelevantná, či bude doručená priamo jemu, alebo jeho (právneho) zástupcovi. Žalobcom tvrdená skutočnosť, že z dôvodu takto „nesprávneho“ doručovania sa jeho právny zástupca len neskoro dozvedel o existencii výzvy je irelevantná, pretože bolo na žalobcovi, aby svojho právneho zástupcu kontaktoval a informoval.

Preto hoci rozsudok krajského súdu netrpí procesnými vadami a s výnimkou vyhodnotenia postupu colného úradu a žalovaného vo vzťahu k navrhnutým dôkazom v daňovom konaní tak, ako je uvedené vyššie, sú jeho závery správne, najvyšší súd s ohľadom na odlišné hodnotenie závažnosti nevysporiadania sa s navrhnutým dôkazom - účtovnou dokumentáciou PD Tomášikovo - Vozokany, rozsudok krajského súdu zmenil a napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil žalobcovi na ďalšie konanie (§ 220

O.s.p., § 250ja ods. 3 O.s.p.).

V tomto konaní žalovaný vykoná potrebné kroky k zabezpečeniu a vykonaniu navrhnutého dôkazu účtovnej dokumentácie PD Tomášikovo - Vozokany, ktoré zaniklo výmazom 24. novembra 2005, v prípade jeho úspešného zabezpečenia ho vyhodnotí v kontexte doteraz vykonaných dôkazov a zistení. Vo vzťahu k ostatným žalobcom navrhnutým dôkazom najvyšší súd dodáva, že s týmito sa colný úrad a žalovaný boli vysporiadali v súlade so zákonom.

O trovách konania najvyšší súd rozhodol podľa § 224 ods. 2, § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 250k O.s.p., § 151 ods. 2 O.s.p.. Keďže žalobca nepredložil v lehote ustanovenej zákonom vyčíslenie trov konania, najvyšší súd mu priznal náhradu trov konania vo výške vyplývajúcej z obsahu spisu, t.j. pozostávajúcu z náhrady zaplateného súdneho poplatku za žalobu (66 €) a odvolanie (70 €), spolu 136 €, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalobcu do troch dní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.